

DISTRIBUCE PLYNU

Bez souhlasu distributora nesmí stavbaři kopnut do země (str. 2)

HAVÁRIE PLYNU

Co dělat při havárii poškození plynovodu nebo přípojky s únikem plynu (str. 6)

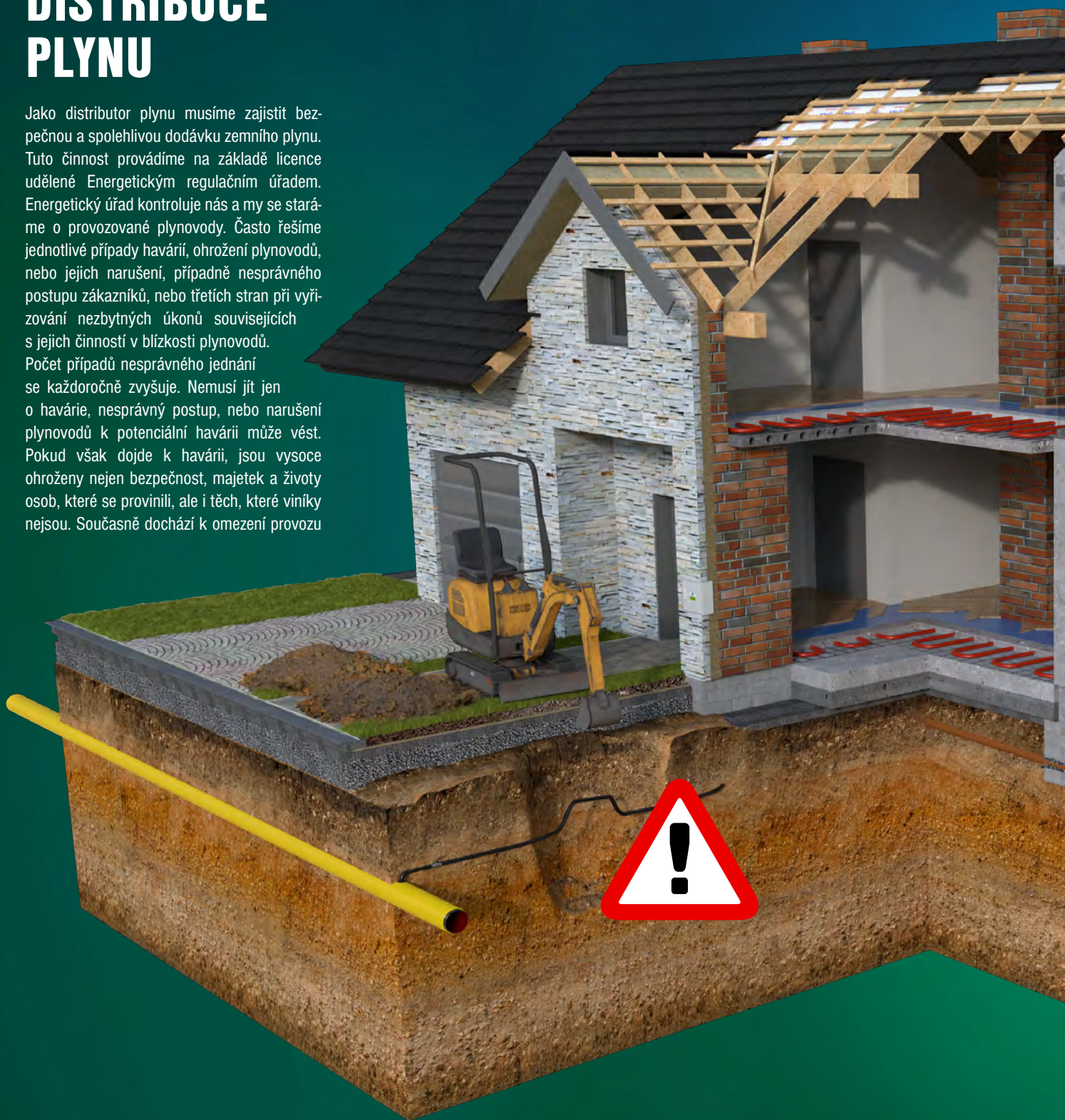
ROZHOVOR

S vedoucím provozního oddělení distribuce Oldřichem Julinou (str. 7)

DISTRIBUCE PLYNU

Jako distributor plynu musíme zajistit bezpečnou a spolehlivou dodávku zemního plynu. Tuto činnost provádíme na základě licence udělené Energetickým regulačním úřadem. Energetický úřad kontroluje nás a my se staráme o provozované plynovody. Často řešíme jednotlivé případy havárií, ohrožení plynovodů, nebo jejich narušení, případně nesprávného postupu zákazníků, nebo třetích stran při vyřizování nezbytných úkonů souvisejících s jejich činností v blízkosti plynovodů. Počet případů nesprávného jednání se každoročně zvyšuje. Nemusí jít jen o havárie, nesprávný postup, nebo narušení plynovodů k potenciální havárii může vést. Pokud však dojde k havárii, jsou vysoce ohroženy nejen bezpečnost, majetek a životy osob, které se provinili, ale i těch, které viníky nejsou. Současně dochází k omezení provozu

distribuční soustavy a dodávky plynu dalším odběratelům, mnohdy v širokém okolí. Pokud dojde k narušení plynovodního potrubí v majetku distribuční společnosti, jsou navíc veškeré

náklady spojené s odstraněním havárie po viníkovi vymáhány. Pokud dojde k úniku plynu, je jeho hodnota vymáhána také. Aby se nehozdám předešlo, je nezbytné znát pravidla a do-

držovat preventivní opatření. Protože toto téma považujeme za důležité, věnujeme mu prostor v tomto vydání našeho informačního zpravodaje.

1

2

3

NĚKOLIK PŘÍKLADŮ

Příklad 1

V jedné z obcí na naší distribuční síti došlo při instalátérské činnosti k navrtání rozvodu zemního plynu. Jednalo se o domovní rozvod, který vedl fasádou domu. Majitel domu si nechal stavební firmou zateplit dům. Při kotvení zateplení pracovník stavební firmy provrtal

i domovní rozvod plynu, což způsobilo netěsnost rozvodu a únik plynu. Plyn unikal pod zateplením fasády delší dobu, jeho obyvatelé si začali stěžovat na bolest hlavy a vnímali typický zápach právě pro zemní plyn. Na místo byla přivolána naše havarijní služba, která se dostavila společně s hasičským záchranným sborem. Dům byl okamžitě evakuován, zabezpečen a odvětráván. Nepochopitelně se v této situaci zachovali stavebníci pracující na lešení domu, kteří při hledání skrytého úniku plynu pod fasádou pracovníky naší pohotovostní jednotkou, přes výstrahu pokračovali v práci na zateplení domu a používali akumulátorovou vrtačku. Jen náhodou se tento incident odehrál bez následků. Před zahájením stavebních prací na domě je zcela zásadní dodržet preventivní kroky. Především se tragickým událostem, které navrtání plynové přípojky může způsobit. V první řadě je důležité zjistit, zda se ve zdech a jejich blízkosti nenachází domovní rozvody plynu nebo část plynovodní přípojky. Rozvody by se následně měly z obou stran budovy označit výstražnou barvou.

Příklad 2

Příběh se šťastným koncem se odehrál nedaleko Třebíče. Při nevinné hře dětí kolem zaparkovaného automobilu došlo k nechtěnému uvolnění ruční brzdy. Vozidlo se poté nekontrolovaně rozjelo a s dětmi uvnitř narazilo do zahrádky sousedního domu, kde poškodilo plynoměrovou skříň a zničilo hlavní uzávěr plynu. Následoval okamžitý únik plynu pod automobil, což vytvořilo vysoce nebezpečnou situaci – hrozilo vznícení plynu a následná exploze v obytné zóně.

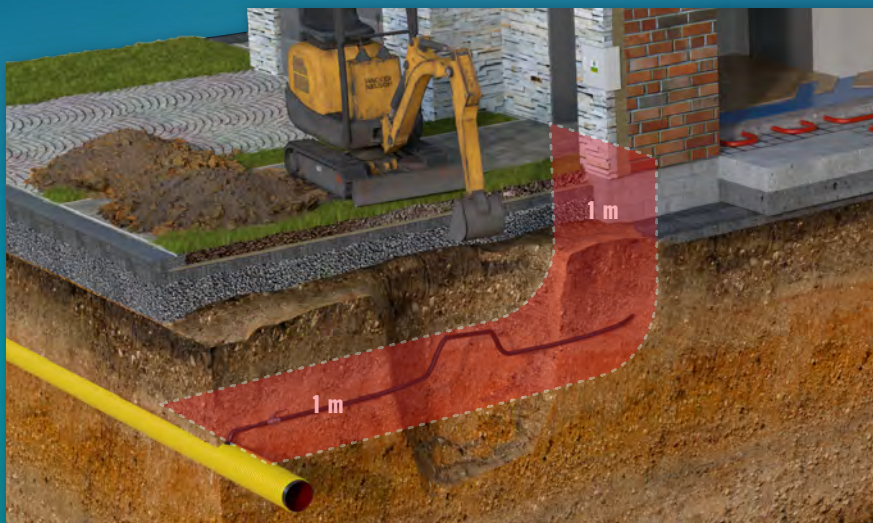
Na místo dorazilo několik jednotek hasičů, Policie ČR a havarijní tým společnosti QUANTUM. Vůz se podařilo bezpečně odtáhnout a únik plynu zastavit. Nikdo nebyl zraněn a nebyla způsobena žádná škoda, krom poškozeného plynovodu a havarovaného automobilu.

Příklad 3

Ve hře je zdraví lidí. Škody jdou i do statisců. Další případ je typický, jak může dojít k narušení plynovodu třetí stranou. Letos došlo k poškození středotlakého plynovodu ve výkopu bez předchozího vytyčení trasy plynovodu. Bagr při stavební činnosti lžící prorazil hlavní plynovodní potrubí. Kvůli tomuto poškození byly dvě obce dočasně odpojeny od dodávek plynu, což jejím obyvatelům způsobilo nenadálou a nepředvídatelnou komplikaci po dobu vyřazení místní sítě z provozu po dobu opravy. Tento incident poukazuje na důležitost pečlivého plánování, stavební přípravy a bezpečně prováděných stavebních postupů včetně předchozího vytyčení všech inženýrských sítí. Naše společnost po viníkovi vymáhá nejen částku za uniklý plyn, ale také úhradu za opravu poškozeného potrubí. Závažné případy se navíc předávají na Energetický regulační úřad, který může rozhodnout ještě o další pokutě.

Poškození plynovodu v zemi nemusí způsobit jen lžice rypadla, ale i obyčejný krumpáč. Pokud k tomu navíc dojde v blízkosti zástavby, jsou ohroženy životy lidí i majetku.

BEZ SOUHLASU DISTRIBUTORA NESMÍ STAVBAŘI KOPNOUT DO ZEMĚ

Základem bezpečného provedení zemních a stavebních prací v ochranném pásmu plynovodu je souhlas distributora s provedením stavební činnosti. Ochranné pásmo tvoří pruh ohraničený vzdáleností 1 m na všechny strany od plynovodu. Energetický zákon ukládá všem, kdo chce provádět výkopové práce povinnost vyžádat si souhlasné stanovisko distributora. Na základě souhlasného stanoviska si stavebník u distributora může objednat vytyčení přesné polohy plynárenské sítě. Nedodržení této povinnosti znamená jednoznačné porušení platné legislativy. Vydání stanoviska distributora je bezúplatné.

Případy narušení, nebo omezení plynovodu či plynoměru a následné opatření

- stavba nad plynovodem → **odstranění stavby, nebo přeložka plynovodu**
- stavba plotu nad plynovodem → **odstranění stavby, nebo přeložka plynovodu**
- vysázení stromků nad plynovodem → **odstranění stromků**

- snížení krytí plynovodu odstraněním zeminy → **uvedení do původního stavu, přeložka plynovodu**
- zneprístupnění HUP překážkou, vzrostlými porosty → **povolit vstup distributorovi**

Toto rozhodně nedělejte

Některé přestupky, a nejen ty spojené s havárií plynu, se řeší ve správním řízení pod dohledem Energetického regulačního úřadu, přičemž tyto přestupky jsou podrobně popsány v Energetickém zákonu č. 458/2000 Sb. K nejčastějším přestupkům patří:

- neumožnění přístupu k plynoměru pro výměnu, kontrolu nebo odečet**
- nevyhovující technický stav plynové přípojky**
- nelegální odběr plynu**
- manipulace s plynoměrem včetně porušení plomby**
- narušení plynovodu, ať už s únikem plynu nebo bez něj**

Za tyto přestupky hrozí fyzickým osobám pokuty od **50 000 Kč** do jednoho milionu korun, zatímco podnikatelé a firmy mohou čelit sankcím až do výše **50 milionů korun**. V případě havárie s únikem plynu může být navíc vzneseno obvinění z obecného ohrožení, což je trestný čin. Proto je vždy nutné postupovat s maximální opatrností a vyžádat si stanovisko o existenci sítě, a následně v optimálním případě zajistit vytyčení plynovodu.

KOLIK JE TO PLYNU?

Rozvody zemního plynu rozdělujeme na nízkotlaké, což jsou domovní rozvody a některé části distribuční sítě. Středotlaké plynovody představují distribuční sítě v jednotlivých obcích a městech. Vysokotlaké plynovody spojují jednotlivé obce a důležité uzly v celé plynárenské síti. Tranzitní plynovody jsou plynovody s velmi vysokým tlakem.

Níže uvedená tabulka udává množství uniklého plynu a výši jeho hodnoty, pokud by se v jednotlivých plynovodech vyskytl otvor o velikosti jedné koruny a zemní plyn unikl jednu hodinu. Jedna hodina je doba maximálně nutná pro příjezd havarijní služby na kterékoliv místo rozvodu plynu.

Tlaková úroveň	Hodnota tlaku	m ³	kWh	Kč bez DPH
Nízký tlak	do 5 kPa	100	1 090	1 416
Střední tlak	5 kPa až 0,4 MPa	1 300	14 170	18 410
Vysoký tlak	0,4 MPa až 4 MPa	15 500	168 950	219 466
Velmi vysoký tlak	4 MPa až 10 MPa	550 000	5 995 000	7 787 505

Pro výpočet bylo použito spalné teplo 10,9 kWh/m³ a cena 1299 Kč/MWh. Výpočet je orientační a zahrnuje cenu za zemní plyn.

CO DĚLAT PŘI HAVÁRII

Pokud i přes veškerou vaši snahu a předvídavost došlo k poškození plynovodu nebo přípojky s únikem plynu do okolí, případně jen k částečnému poškození povrchu potrubí nepropadejte panice a postupujte podle následujících pravidel:

- uzavřete hlavní uzávěr plynu (HUP)
- pokud plyn dále uniká i přes uzavření HUP, anebo nebylo možné HUP uzavřít, volejte hasiče na číslo 150 nebo dispečink společnosti QUANTUM na čísle 517 333 800
- eliminujte zdroje zapálení, vypněte všechny elektrické i plynové spotřebiče, stroje a zařízení
- větrejte budovu a uzavřené prostory, pokud do nich vnikl plyn
- zajistěte evakuaci ohroženého prostoru
- Vypněte elektrické napájení v celé budově
- opusťte prostor nebo budovu do bezpečné vzdálenosti
- zajistěte okolí před vstupem neoprávněných osob
- Chraňte si své zdraví

Při ohlášení úniku plynu uveďte:

- jméno a příjmení, adresu a tel. spojení
- co nejpresnější popis místa výskytu poruchy
- druh poruchy (únik plynu, výpadek dodávky plynu, vadný plynoměr atp.) Hlášení o poruchách na plynárenských zařízeních a poruchách na dodávkách zemního plynu jsou přijímána přednostně na telefonním čísle 517 333 800, které obsluhuje dispečink společnosti QUANTUM.
- cena hovoru je zpoplatněna dle ceníku poskytovatele telekomunikačních služeb
- veškeré hovory na tomto čísle jsou nahrávány na záznamové zařízení

Na uvedeném čísle 517 333 800 lze hlásit následující závady:

- poruchu dodávky zemního plynu do místa spotřeby
- veškeré úniky zemního plynu na sítích společnosti QUANTUM
- závady a poruchy plynárenského zařízení v majetku či užívání společnosti QUANTUM - veškeré zařízení, které není odběrné plynové zařízení (OPZ):

plynovod, přípojky, regulační stanice plynu, stanice katodové ochrany atd.

- závady na měřicím zařízení (plynoměru)

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ

Pohotovostní linka společnosti QUANTUM vyřizuje pouze poruchy v dodávce zemního plynu, poruchy na zařízení provozovaných společností QUANTUM a situace spojené s obecným ohrožením v souvislosti s provozem plynárenské sítě. Poruchy na plynových spotřebičích a domovních rozvodech zemního plynu pohotovostní služba zabezpečuje pouze proti vzniku dalších škod uzavřením hlavního uzávěru plynu. Pohotovostní služba nezajišťuje opravy a údržbu odběrného plynového zařízení (OPZ).

ROZHOVOR S VEDOUČÍM PROVOZNÍHO ODDĚLENÍ DISTRIBUCE OLDŘICHEM JULINOU

1. Jako garant Havarijní linky společnosti QUANTUM a praxí mnoho let, je situace, na kterou si vždy vzpomenete?

Během své praxe jsem řešil mnoho různých situací, ale nejvíce si pamatuji ty, které prověřily náš tým v náročných podmínkách. Jednou z nich byla rozsáhlejší oprava v zimním období, kdy najelo auto do plynoměrové skříně a došlo k úniku plynu. Museli jsme rychle reagovat, aby domácnosti nezůstaly bez dodávek plynu. Díky dobře sešlapanému týmu včetně profesionálního týmu v Třebíči a pečlivé přípravě jsme vše zvládli v krátkém čase a minimalizovali dopady na odběratele. Tyto situace vždy připomenou, jak důležité je mít nejen technické znalosti, ale i schopnost efektivně spolupracovat.

2. Jaký byl Váš nejnáročnější zásah? A proč?

Každý zásah přináší své specifické výzvy, ale nejvíce náročné jsou situace, kdy musíme pracovat ve složitých podmínkách, například v hustě zastavěných oblastech nebo v místech s omezeným přístupem. Pamatuji si případ, kdy bylo potřeba rychle opravit poškozené potrubí v průmyslové zóně, kde bylo nutné zajistit koordinaci s dalšími firmami

a minimalizovat dopad na provoz. Takové situace vyžadují pečlivé plánování, zkušenosti a spolupráci všech zúčastněných stran.

3. Jakým způsobem probíhá školení a vzdělávání pracovníků v plynárenství? Jak se liší dnešní přístup od minulosti?

Dříve se školení opíralo především o zkušenosti předávané mezi generacemi techniků. Dnes klademe velký důraz na simulace reálných havárií a interaktivních modelů. Školení probíhá jak teoreticky, tak prakticky. Moderní diagnostické metody umožňují lepší prevenci problémů, což se odráží i ve vzdělávání, kde se stále více využívají digitální nástroje a analýza dat.

4. Jakým inovacím nebo moderním technologiím v oblasti údržby plynovodů byste připsal největší přínos? A co budoucnost?

Největší přínos vidím v bezvýkopových technologiích, které umožňují opravy a inspekce potrubí bez nutnosti rozsáhlých zemních prací. Dále jsou to inteligentní senzory monitorující tlak a detekci plynu v reálném čase, které dokáží včas odhalit netěsnosti. V budoucnu očekávám rozšíření dronů s infračervenými

kamerami pro kontrolu tras plynovodů a využití umělé inteligence při prediktivní údržbě.

5. Jaké klíčové změny jste zaznamenal v průběhu své kariéry v oblasti plynárenství, zejména pokud jde o technologie a postupy údržby plynovodů?

Největší změnou je digitalizace a automatizace. Zatímco dříve byly kontroly založeny primárně na vizuální inspekci a ručních měřeních, dnes využíváme sofistikované diagnostické metody. Změnila se také legislativa, která klade větší důraz na prevenci a bezpečnostní opatření.

6. Jaká opatření považujete za klíčová pro prevenci havárií a úniků plynu na plynovodní síti?

Klíčová je kombinace pravidelné údržby, moderních diagnostických technologií a efektivního krizového řízení. Důležité je také vzdělávání zaměstnanců a osvěta veřejnosti – mnoho havárií vzniká neodbornými zásahy třetích stran.

7. Co byste poradil mladým lidem, kteří uvažují o kariéře v plynárenství, a jaké vlastnosti jsou podle vás klíčové pro úspěch v tomto odvětví?

Plynárenství je stabilní a perspektivní obor, kde se uplatní technicky zdatní lidé se zájmem o moderní technologie. Klíčová je pečlivost, schopnost týmové práce a ochota neustále se učit nové věci. Doporučil bych mladým lidem, aby se nebáli specializovaných technických kurzů a získali praxi v terénu. S nástupem digitalizace se otevírají nové možnosti i pro ty, kteří se zajímají o data, automatizaci a chytré technologie.

8. A co se děje na distribuci teď?

V současnosti se zaměřujeme na digitalizaci procesů, která zahrnuje nejen přechod administrativy z papírové do plně digitální podoby, ale také využití moderních technologií v terénu. Jednou z novinek je rozšířená realita – technici budou mít k dispozici tablety, díky nimž uvidí kompletní síť plynovodů přímo v terénu. To výrazně zefektivní kontrolu a vytýčování sítí. Dalším důležitým krokem je zavedení unikátních QR kódů na všechny plynoměry, což usnadní jejich identifikaci a zrychlí proces odečtů.

KONTAKTY

Zákaznické oddělení Brněnská, Vyškov

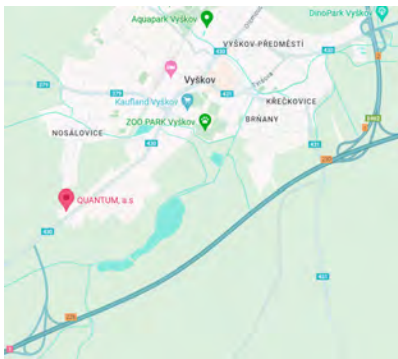
QUANTUM, a.s.
Brněnská 122/212
682 01 Vyškov

Provozní doba

Pondělí 7:00-15:30
Úterý 7:00-15:30
Středa 7:00-17:00
Čtvrtek 7:00-15:30
Pátek 7:00-13:00
Sobota Zavřeno
Neděle Zavřeno

plyn@quantumas.cz

Tel. zákaznické oddělení: **517 302 838**

Zákaznické oddělení Vysočina, Třebíč

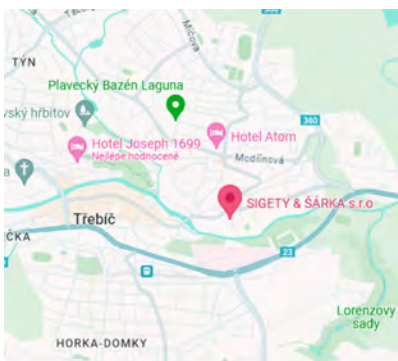
QUANTUM, a.s.
Cyrilometodějská 593/28
674 01 Třebíč

Provozní doba

Pondělí 7:00-11:30, 12:30-15:30
Úterý 7:00-11:30, 12:30-15:30
Středa 7:00-11:30, 12:30-17:00
Čtvrtek 7:00-11:30, 12:30-15:30
Pátek 7:00-13:00
Sobota Zavřeno
Neděle Zavřeno

vysočina@quantumas.cz

Tel. zákaznické oddělení: **517 302 856**

Hlášení poruch na sítích QUANTUM

 517 333 800

Cítíte plyn? Volejte havarijní linku 517 333 800. Kotel ani sporák Vám havarijní služba neopraví. V případě problému se sporákem, nebo kotlem, volejte Vašeho servisního technika. Na havarijní lince vám pomůžeme s poruchou dodávek zemního plynu, únikem anebo závadou na venkovním potrubí. O plynovody v námi spravovaných obcích se staráme až k hlavnímu uzávěru (HUP). Za spotřebiče a domovní plynové rozvody odpovídá jejich majitel.

Na této nepřetržitě havarijní lince hlase následující události:

- veškeré úniky zemního plynu
- poruchy dodávky zemního plynu do místa spotřeby
- závady nebo úniky na plynoměru
- poruchy a závady na zařízení v majetku či užívání společnosti QUANTUM, a.s.

